

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Terentivs,|| A` M. Antonio Mvreto|| locis prope
innumerabilibus|| emendatus.||**

Terentius Afer, Publius

Venetiis, 1558 [erschieden] 1559

Actvs Primi

[urn:nbn:de:gbv:45:1-723936](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:gbv:45:1-723936)

ACTVS PRIMI SCENA PRIMA.

PHILOTIS, SYRA.

ph. Er pol quàm paucos reperias meretricibus
 p Fideles euenire amatores syra.

Vel hic Pamphilus iurabat quoties Bacchidi,
 Quàm sancte, ut quiuis facile posset credere,
 Nunquam illa uiua ducturum uxorem domum:
 Hem duxit. sy. ergo propterea te sedulo
 Et moneo, & hortor, ne cuiusquam misereat,
 Quin spolies, mutiles, laceres, quemquem nacta sis.

ph. Utin' eximium neminem habeam? sy. neminem:
 Nam nemo illorum quisquam, scito, ad te uenit,
 Quin ita paret sese, abs te ut blanditijs suis
 Quamminimo pretio suam uoluptatem expleat.
 Hiscine tu amabo non contra insidiabere?

ph. Tamen eandem pol esse omnibus, iniurium est.
 sy. Iniurium est autem ulcisci aduersarios?
 Aut qua uia captent te illi, eadem ipsos capi?
 Ehu me miseram, cur non aut istæc mihi
 Aetas & forma est, aut tibi hæc sententia?

ACTVS PRIMI SCENA II.

PARMENO, PHILOTIS, SYRA.

pa. Enex si quæret me, modo isse dicito
 s Ad portum percontatum aduentum Pamphili.

R 4 Audin',

- Audin', quid dicam, scirte? si quæret me, uti
 Tum dicas: si non quæret, nullus dixeris;
 Alias ut' uti possim causa hac integra.
 sed uideon' ego Philotium? unde hæc aduenit?
 Philotis, salue multum. Ph. o salue Parmeno.
 sy Salue mecastor Parmeno. Pa. & tu aedepol syra.
 Dic mihi Philoti, ubi te oblectasti tam diu?
 Ph. Minime me equidem oblectaui, quæ cum milite
 Corinthum hinc sum profecta inhumaniſſimo:
 Biennium ibi perpetuum misera illum tuli.
 Pa. Aedepol te desiderium Athenarum arbitror
 Philotium cepisse sæpe, & te tuum
 Consilium contempſisse. Ph. non dici potest,
 Quam cupida eram huc redeundi, abeundi à milite,
 Vosq; hic uidendi, antiqua ut consuetudine
 Agitarem inter uos libere conuiuium:
 Nam illi haud licbat nisi præſinito loqui
 Quæ illi placerent. Pa. haud opinor commode
 Finem ſtatuiſſe orationi militem.
 Ph. Sed quid negoci hoc? modo quæ narrauit mihi
 Hic intus Bacchis? quod ego nunquam credidi
 Fore, ut ille hac uiua poſſet animum inducere
 Vxorem habere. Pa. habere autem? Ph. eho tu, an non
 habet?
 Pa. Habet, ſed firmæ hæc uereor ut ſint nuptiæ.
 Ph. Ita dii deaq; faxint, ſi in rem eſt Bacchidis.
 Sed qui iſtuc credam ita eſſe? dic mihi Parmeno.
 Pa. Non eſt opus prolato: hoc percontarier
 Deſiſte. Ph. nempe ea cauſſa, ut ne id fiat palam.
 Ita me dii bene ament haud propterea te rogo, ut

Hoc proferam, sed tacita ut mecum gaudeam.

Pa. Nunquam dices tam commode, ut tergum meum

Tuam in fidem committam. Ph. ab noli Parmeno:

Quasi non tu multo malis narrare hoc mihi,

Quam ego, quæ percõter, scire. Pa. uera hæc prædicat:

Et mi illud uitium maximum est. si mihi fidem

Das te taciturnam, dicam. Ph. ad ingenium redis.

Fidem do, loquere. Pa. ausculta. Ph. istic sum. Pa.

hanc Bacchidem

Amabat, ut cum maxume, tum Pamphilus,

Cum pater, uxorem ut ducat, orare occipit:

Et hæc, communia omnium quæ sunt patrum,

Senem se dicere esse, illum autem esse unicum

Præsidium uelle se senectuti suæ.

Ille primo se negare: sed postquam acrius

Pater instat, fecit animi ut incertus foret,

pudorin', an' ne amor obsequeretur magis.

Tundendo, atque odio denique effecit senex:

Despondit gnatam ei huius uicini proxumi.

Vsque illud uisum est Pamphilo neutiquam graue,

Donec iam in ipsis nuptijs. postquam uidet

paratas, nec moram ullam, quin ducat, dari:

Ibi demum ita ægre tulit, ut ipsam Bacchidem,

Si adesset, credo ibi eius commiseresceret.

Vbicunque datum erat spatium solitudinis,

Vt colloqui mecum una posset: Parmeno

Perij, quid ego egi? in quod me conieci malum?

Non potero hoc ferre Parmeno: perij miser.

Ph. At te dij deæq; perduint cum isto odio Laches.

Pa. Ad pauca ut redeam, uxorem deducit domum:

Nocte

H E C Y R A

Nocte illa prima uirginem non attigit :

Quæ consecuta est nox , eam nihilo magis .

Ph. Quid ais ? cum uirgine una adolescens cubuerit ,

Plus potus , illa se abstinere ut potuerit ?

Non uerisimile dicis : nec uerum arbitror .

Pa. Credo ita uideri tibi . nam nemo ad te uenit ,

Nisi cupiens tui : ille inuitus illam duxerat .

Ph. Quid deinde fit ? Par. diebus sane pauculis

Post Pamphilus me solum seducit foras ,

Narratq; , ut uirgo à se integra etiam tum fiet :

Séq; ante , eam quàm uxorem duxisset domum ,

Sperasse eas tolerare posse nuptias .

Sed quam decreuim me non posse diutius

Habere , eam ludibri haberi Parmeno ,

Quin integram itidem reddam , ut accepi à suis ,

Neque honestum mihi , neque utile ipsi uirgini est .

Ph. Pium , ac pudicum ingenium narras Pamphili .

Pa. Hoc ego proferre , incommodum esse mihi arbitror :

Reddi patri autem , cui tu nihil dicas uiti ,

Superbum est : sed illam spero , ubi hoc cognouerit ,

Non posse se mecum esse , abituram denique .

Ph. Quid interea ? ibat ne ad Bacchidem ? Par. quotidie :

Sed , ut fit , postquam hunc alienum ab sese uidet ,

Maligna multo , & magis procax facta illico est .

Ph. Non æpol mirum . Par. atqui ea res multo maxime

Disiunxit illum ab illa , postquam & ipse se ,

Et illam , & hanc , quæ domi erat , cognouit satis ,

Ad exemplum ambarum mores earum æstimans .

Hæc , ita uti liberali esse ingenio decet ,

Pudens , modesta , incommoda , atque iniurias

viri omnes ferre, & tegere contumelias.
 Hic animus partim uxoris misericordia
 Denictus, partim uictus huius iniuria,
 paulatim elapsus Bacchidi, atque huic transtulit
 Amorem, postquam par ingenium nactus est.
 Interea in Imbro moritur cognatus senex
 Horum, ea ad hos redibat lege hereditas.
 Eo amantem inuitum Pamphilum extrudit pater.
 Reliquit cum matre hic uxorem: nam senex
 Rus abdidit se: huc raro in urbem comitat.

Ph. Quid adhuc habent infirmitatis nuptiae?

Pa. Nunc audies. primum dies complusculos
 Bene conueniebat sane inter eas: interim
 Miris modis odisse coepit Socratem,
 Neque lites ullae inter eas: postulatio
 Nunquam. Ph. quid igitur? Pa. si quando ad eam ac-
 cesserat
 Confabulatum, fugere e conspectu illico,
 Videre nolle. denique, ubi non quit pati,
 Simulat se a matre accersi ad rem diuinam, abit.
 Vbi ibi est dies complures, accersi iubet.
 Dixere causam tunc nescio quam: iterum iubet:
 Nemo remisit. postquam accersunt saepius,
 Aegram esse simulant mulierem. nostra illico
 It uisere ad eam: admisit nemo. hoc ubi senex
 Resciuit, heri ea causa rure aduenit huc,
 Patrem continuo conuenit Philumena.
 Quid egerint inter se, nondum etiam scio:
 Nisi sane curae est, quorsum euenturum hoc fiet,
 Habes omnem rem: pergam quod coepi hoc iter.

Ph.

H E C Y R A

Laches.

L. Gaudeo (ita me dij ament) gnati caussa : nam dete
quidem ,

Sati' scio , peccando detrimenti nil fieri potest .

S. Qui scis , an ea caussa mi uir me odisse assimulauerit ,
vt cū matre una plus esset? L. quid ais? nō signi sat est,
Quōd heri nemo uoluit uisentem te ad eā intrmittere?

S. Enim lassam oppido tum aiebant : eo ad eam non ade
missa sum .

L. Tuos esse illi mores morbum magi' , quā ullam aliam
rem arbitror :

Et merito adeo : nam uostrarum nulla est , quin gnatum
uelit

Ducere uxore : & quæ uobis placita conditio est , datur.
Vbi duxere impulsu uostro , uostro impulsu easdem
exigunt .

ACTVS SECVNDI SCENA II.

PHIDIPPVS, LACHES,
S O S T R A T A .

P. Tsi scio Philumena meū ius esse , ut te cogā,
e Quæ ego imperem , facere : ego tamen pa
trio animo uictus faciam

Vt tibi concedam , neque tuæ libidini aduorsabor .

L. Atque eccum Phidippum optume uideo : ex hoc iam sci
bo , quid sit .

Phidippe , esse ego meis omnibus scio me apprime obsē
quentem :

sed